

boj, potem bode žal tudi pri prizadevanjih merodajnih faktorjev radi imenovanj nehoti v poštov prihajalo ne samo slovensko, ampak tudi strankarsko-politično mišljenje.

Povdarjamo to zlasti, ker poslanci Slovenske kmečke zveze ravno izdelujejo temeljiti narodno-politični program spodnještajerskih Slovencev, ki bode postal program stranke, program Slovenskega kluba v državnem zboru.

Radovedni smo dalje, ali bo Narodna stranka na svojem 2. glavnem zboru pokazala pravo svojo barvo, svoje pravo pristno liberalno lice, ali bo našla rezko besedo za protinarodno postopanje svojih pristašev, ali bo sklenila stopiti v odločni boj zoper naše narodne nasprotnike. Ne motimo se, da se bode zopet povzdigovala Narodna stranka kot edino in absolutno narodna, zakrivajoč s frazami svojo narodno medlost, kazoč se v razliki elementov te stranke.

Ne motimo se, da bode Narodna stranka na glavnem zboru zavijala oči, povdarjajoč svoje tudi-krščanstvo, slepeč s tem lahkoverneže in spretno zakrivajoč svojo konečno stremiljenje po idealih modernega liberalizma: ločitev cerkve od države, ločitev cerkve od šole, ločitev zakona itd.

Ne motimo se, da se bode Narodna stranka šopirila kot edino prava agrarna (kmečka) stranka, sklicujoč se na „kmete“ posl. Robleka in Ježovnika, in namenoma osebe zamenjujoč s stvarjo, zakrivajoč nesoglasje njenega vse stanove enako osrečujočega gospodarskega programa.

Slovenska kmečka zveza hoče preko papirnatih sklepov Narodne stranke nadaljevati svoje organizatorično delo, dokler ne bode gospodarsko in politično se okrepil in pomladil temelj našega naroda — kmečki stan; ta je glavni stebel naše narodne samobitnosti; tega gospodarsko, moralno in narodno podprimo, okrepimo, vzbudimo in s tem zagotovimo boljšo bodočnost celokupnemu slovenskemu narodu!

Naprej, Slovenska kmečka zveza!

Državni zbor.

Pri razpravi predloga glede draginje živil dne 23. t. m. je prišlo do hrupnih prizorov med kmečkimi in socialdemokratskimi poslanci. Socialdemokraci in pa liberalci zahtevajo, da se odprejo ruska, rumunska in srbska meja, in da carinska politika sploh krene na druga pota. Češki kmečki poslanec Spaček si je dal v zbornico prinesiti dva stehtana „kifela“ in je po pripisani računici prišel do sklepa, da dobi kmet za stot pšenice, ki se porabi v teh „kifelih“, 16 K, vsi drugi pa 218 K. Ne poljedelec, ampak medkupa so krivi draginje živil. Ni torej treba odpirati mej, ampak z zakonitimi sredstvi za-
brani tako kupčijo.

Nadalje je prišel na razpravo predlog poslanca Markowa zaradi odprave fideikomisov. Pri tem predlogu se je več govornikov odreklo besedi, in ko je tudi poslanec Breiter umaknil svoj predlog zaradi slabega gospodarstva v Galiciji, začeli so s prvim branjem nagodbe. Prvi je govoril češki radikalec Chok proti nagodbi.

V ponedeljek dne 28. t. m. so poslali različne stranke svoje govornike v boj zaradi nagodbe. Vsaka prinaša pri tem svoje posebne želje.

V seji dne 24. t. m. se je nadaljevala razprava o nujnih predlogih. Prvi je bil predlog rusinskega poslanca Hliboviča, da se naj Avstrija pripravi na gospodarsko ločitev od Ogrske. Pri tej obravnavi je prišlo do hrupnih prizorov, ker je poslanec Markow govoril rusko.

V seji dne 25. t. m. se je nadaljevala razprava o nagodbi. Vodja krščanskih socialcev dr. Lueger je izvajal, da je še marsikatera točka v nagodbi nejasna, zato do sedaj njegova stranka še ne ve, ali bo za ali proti nagodbi glasovala, dokler se teh nejasnih točk ne pojasni. — Socialdemokrat dr. Ellenbogen je napadal kmečko stranko, ki dela baje na ločitev Avstrije od Ogrske.

V kvotno deputacijo, ki se naj pogaja z ogrsko kvotno deputacijo zaradi skupnega plačevanja, je izvoljenih 10 poslancev, med njimi od Slovenskega kluba poslanec Povše.

V prejšnji seji dne 29. t. m. je ministrski predsednik Beck odgovarjal raznim govornikom. Dr. Luegerju je dejal, da se bo vojaško vprašanje polno rešilo.

Poslanec Benkovič je vložil interpelacijo na notranjega ministra radi volitev v okrajni zastop brežiški.

Politični ogled.

— **Gospodarska zbornica** je imela vsoboto sejo. Izvolila je pogodbeno komisijo in kvotno deputacijo.

— **Proračun** za l. 1908 predloži vlada zbornici bodoči teden.

— **Bančno vprašanje** na Ogrskem. Ena izmed onih vezi, ki veže obe naši državni polovici, je avstro-ogrska banka, ki izdaja papirnat denar enak in enako veljaven v obeh državnih polovicah. Dasi-ravno pretiče bančna pogodba šele leta 1910., vendar pa se čuje posebno iz vrst ogrske neodvisne stranke vedno odločnejša zahteva, da se bančno

vprašanje reši obenem z nagodbo, iz katere se je po dogovoru obeh vlad izločilo. Madjari zahtevajo zase samostojno banko, da se tako tudi v tem vprašanju popolnoma osamosvoje. Med ministri je največji nasprotnik samostojne ogrske banke grof Ap-pony, ki povdarja, da bi bila ustanovitev samostojne ogrske banke v sedanjem položaju največja nesreča za Ogrsko.

— **Srbija.** Policija je izvedela za zaroto proti prestolonasledniku Juriju. Nameravajo ga odstraniti. Zarotniki so častniki, ki so se udeležili kraljevega umora. Vlada in policija se zato ne upata nastopiti proti zarotnikom. Prestolonaslednik se boji za svoje življenje in že šest tednov v svoji palači ne more spati. Kralj mu je zato dal na razpolago tri sobe v kraljevi palači.

— **V Belgiji.** V tej državi so se pretekli teden vršile po vsej državi občinske volitve. Združili so se liberalci in socialisti, da vržejo katoličane; a ni se jim posrečilo. Katoličani so napredovali in vzeli liberalcem celo več mest, v katerih so gospodarili neomejeno doslej že 40–60 let.

Mala politična naznanila.

Dne 24. oktobra. Cesarju je vsak dan boljše. — Češka ministra Fort in Pacak sta danes naznanila mladočeškemu klubu, da bosta podala ostavko. Ker pa nobeden češki poslanec noče stopiti v ministrstvo, bi moralo odstopiti celo ministrstvo. — Na polotoku Kalabriji so imeli včeraj grozovit potres. Več sto ljudi je ubitih in na tisoče jih prebiva pod milim nebom, ker se ne upajo v hiše.

Dne 25. okt. Cesarju je že mnogo boljše. Kašelj je že skoraj popolnoma pojenjal. Vlada ju prigovarja, naj bi šel na jug, da si zdravje popolnoma utrdi. O tem pa on noče nič slišati. — Danes sta podala ministra Fort in Pacak skupno pismo ostavko ministrskemu predsedniku Becku. Najbrž cesar ne bo sprejel ostavke, dokler ne bo rešena nagodba. — Včeraj so se začela na Dunaju trgovinska pogajanja s Srbijo.

Dne 26. okt. Cesar je minolo noč izvrstno spal, ker sta nahod in kašelj skoraj popolnoma izginila. — V Maroku zbirata oba sultana privržence in vojake. Na pogorju blizu Casablance se prikazujejo jeziki. Marokanci se vedno bolj izogibljajo Casablance. — Iz Benetk se poroča o veliki škodi, katero je naredila povodenj. Mnogo mostov, železnice in ceste so razrušene. — V okraju Uškub na Turškem so umorili neznan storilec osem Bolgarov. Grozovitega klanja v Makedoniji še vedno ni konec.

Dne 27. okt. Stanja cesarja je vedno boljše. Minola noč je bila zopet dobra. Ob 9. dopoldne je cesar bil v svojem gradu pri maši. — Iz Rusije se poroča o treh napadih na vlake. — V Maroku so se začeli zopet boji. Mulej Halid je napadel 25. t. m. mesto Mogador. Francoske ladje in vojaki Abdul Aziza so branili mesto.

Dne 28. okt. Cesarja še vedno prigovarjajo, naj se preseli v milejše podnebje. Dosledaj se cesar še ni odločil. — Veliki vojvoda toskanski Ferdinand IV. je nevarno zbolel na Solnograškem, kjer sedaj prebiva. — V Rusiji se vršijo sedaj volitve za tretjo durno. Zmernejša stranka bo imela bržkone večino. — Korejanci nadaljujejo boj proti Japoncem. Posebno v gorah se zbirajo nezadovoljneži in napadajo japonske čete, ki so posedle Korejo.

Razne novice.

* **Osebnosti.** Prestavljen je davčni asistent g. Fr. Sedlak iz Celja v Radgonb. — Sodnijski izpit je napravil g. Ivan Zemljič, avskultant v Mariboru.

* **Zadeva dr. Benkovič—dr. Sernec** pred častnim sodom zveze proti dvoboju. V četrtek dne 24. t. m. se je vršila razprava o tej znani zadevi pred častnim sodom splešne avstrijske zveze zoper dvo-boj na državnem sodišču na Dunaju. Predsedoval je častnemu sodu Nj. ekselence Stanislav vitez pl. Madejski, tajni svetnik minister v pokoju; prised-nika sta bila dvorni svetnik in vseučiliški profesor Emil Schrutka pl. Rechtenstamm ter dedni grof in c. in kr. komornik Ferdinand Trauttmannsdorf. Časni sod je na razsojo častne zadeve pozval držav-nega poslanca dr. Benkoviča; dr. Janko Sernec se mu ni hotel podvreči, vključ naredbi vojnega mini-strstva, izšli pred par leti, ki priznava častni sod zveze zoper dvo-boj. Dr. Janko Sernec je izjavil, da je zadevo predložil vojaškemu častnemu sodu v Ma-riboru. Razsodnikov ni izvolil dr. Benkovič sam, ampak načelstvo zveze zoper dvo-boj pod predsed-stvom grofa Jaroslava Thun; v načelnstvu sede najodličnejši možje avstrijske aristokracije, parla-mentarcev in učenega sveta; vsak najmanjši sum pristranosti je tedaj izključen. Razprava pred čas-tnim sodom se je vršila z največjo natančnostjo; saj je trajala tri ure. Zaslišan je bil dr. Benkovič sam, dalje kot priča državni poslanec Pišek, ki je tudi bil na shodu v St. Juriju ob juž. žel.; pričitalo se je zapisnike, sestavljene od zastopnikov obeh strank, dalje časnikarska poročila. Pojasnilo se je zlasti, zakaj je dr. Benkovič smatral kot žaljiv dr. Sernec-a medklič: Saj se je tudi on (dr. Benkovič) trikrat gori peljal!, na katerega je dr. Benkovič odgovoril: Vi ste lažnjivec, ako toga ne dokažete! Dr. Sernec

je hotel namreč dr. Benkoviča dolžiti zveze z Nem-ci v Hrasniku ter socialni demokrati v istem tre-nutku, ko je on v svojem govoru ožigosal nemško-nemčursko-narodno-liberalno zvezo pri ožjih voli-vah. Dr. Benkovič je ponudil častno zadoščenje za besedo lažnjivec, toda dr. Sernec je zahteval od nje-ga ponižanje, češ, da naj izjavi, da je brez naj-manjšega povoda žalil dr. Serneca; a ta kot re-zervni častnik ni stavil kavalirske pogoje, ampak naravnost otroče, n. pr., da se ima ta izjava pred cerkvijo dati preklicati in tako dalje. Take pogoje je dr. Benkovič odklonil. Častni sod dne 24. okt. je razsodil: Dr. Benkovič je v častni zadevi z dr. Sernecem ravnal pošteno in častno, on se ni pre-grešil zoper zakone o časti in dostojnosti; častni sod mu ta svoj izrek ponudi v popolno zadoščenje. S tem je g. poslanec dr. Benkovič dobil zadoščenje od mož, ki spadajo med najodličnejše v naši državi bodisi po izobraženosti in olik, bodisi po rodu in stanu, bodisi po službi. Tako sodijo možje, ki vedo, kaj je poštenje in čast, tisočkrat bolj nego vsi libe-ralci. Spominjamo se, kako so naši liberalci vese-lja zarajali, ko se je izvršil surovi in nečastni na-pad na dr. Benkoviča. Kaj pa porečejo sedaj, ko so tako krepko dobili ne samo po čeljustih, ampak tu-di še kam drugam? Skodovati so hoteli političnemu nasprotniku, spraviti ga ob dobro ime, zdaj pa so sami razkrinkani pred svetom v vsi svoji nečastni in divji surovosti. Mi pa se veselimo, da je naš vrli in delavni poslanec dobil tako sijajno zadoščenje ter mu kličemo: Živio dr. Benkovič! Neustrašeno naprej za pravice našega kmečkega ljudstva in slo-venskega naroda!

* **Pasji bič** Narodne stranke je prišel v pre-tresovanje pred častnim shodom zveze zoper dvo-boj. Bivši minister Stanislav vitez pl. Madejski, vse-učiliški profesor in nekdanji rektor Emil Schrutka, grof Trauttmannsdorf in drugi odlični možje sodijo, da pasji bič ni pošteno in častno orožje v politič-nem boju. Kako pa sodi Narodna stranka, ne ve-mo. Dvomimo, da bi ji ta obsodba odprla oči; dvo-mimo, da bi se ta stranka, ki živi od samega huj-skajna in natolcevanja in hinavstva, mogla pov-spei do plemenitejših političnih sredstev. Samo to-ji povemo, naj nikdar ne pozabi, da so za nami in z nami krepke kmečke pesti, katere včasih že prav težko krotimo, da malo ne zrahljajo in ponižajo nadutih in predrznih liberalnih butic. Sernecov pas-ji bič pa vsekako zasluži, da ga Narodna stranka skrbno shrani v celjski hranilnici, v Narodnem do-mu, kot dokaz, na kako viteški način in s kakim orožjem je ona vodila boj proti rodnim bratom na Stajerskem in kako je delala v prosep „milega“ slovenskega naroda.

* **Javna spoved** Narodne stranke. „Narodni List“ od dne 10. t. m. št. 45. piše, da mora glavni zbor Narodne stranke dne 3. novembra preresetati njeno dosedanje delo, brezobzirno razkriti morebitne pregreške, ki so se izvršile, začrti mora ob enem pot, po katerem ima hoditi stranka prihodnje leto. Ta izjava nas veseli. Glavni zbor Narodne stranke bode tedaj molil dne 3. novembra velik narodni kon-fiteor. V njem bodo gospodje brezobzirno razkrili morebitne dosedanje pogoške svoje stranke. Tako je prav! Pričakujemo, da bodo gospodje gotovo brez-obzirno razkrili svojim pristašem, da njihovi zaup-niki iščejo pomoči in stika z nemško, protestantsko „Südmarko“ po poslancu Markhlu. Z vsemi kemič-nimi pripomočki bodo morali izpirati ta madež. Za-kaj sami ne pomagajte? Pričakujemo, da se bodo slo-venjegraški naprednjaki in drugi požurili s svojim poročilom o dostojnem vedenju in bodo obsodili zna-no afero pri Suku, se zgražali nad neosnovanim napadom na veselico tamburaškega društva. Gg. Erkerju in Žagarju se bode izreklo iskreno sožalje? Kaj ne? Nađejamo se, da se bode brezobzirno raz-krilo, kako so ob času volitve organizirano lovili g. Robiča po Smartnem, ko ga še tam ni bilo — pra-vega govornika niti poznali niso. Sami znaki na-predne dostojnosti! Upamo, da bodo g. Ježovniku povedali v brk, da naj ustavi v prihodnje svoja za-upna poročila županom, da je izposloval 100 mil-kron za kmete, katerih ni nikdar izposloval, na-dalje, da je njegova dolžnost, glasovati v državnem zboru za podporo vsled nezgod poškodovanim kme-tom, ne pa zapustiti — meni nič, tebi nič — dr-žavne zbornice. Upamo, da bode te obsodili rokoy-njaško gonjo razdivjanih nekaterih svojih pristašev, ob volitvah, ko si pristaši S. K. Z. niso bili živ-ljenja varni. Pošteno morate ošteti liberalne laž-njivce, ki so v kozjanskem okraju pravili volilem, da je g. dr. Korošec advokat in da živi ločen od svoje žene, da se bo vsled nove vinske postave po-biral davek, katerega je povzročil g. dr. Korošec itd. itd., kar je še drugih lažij iz vašega tabora. Če bi hoteli vse navesti, zmanjkalo bi nam prostora. Upamo, da bodo svoje pristaše posvarili, naj nikar ne razširjajo govorice, da je g. dr. Korošec kriv, da je cena hmelju tako nizka. Ako je g. dr. Korošec kriv, zakaj se g. Roblek temu ne ustavlja? Ako pa je Roblek tako brez moči proti dr. Korošecu, ka-ko si pa še upa zastopati koristi svojih volilcev? Tu se zna pripetiti, da obrnejo volilci g. Robleku hrbet in iščejo odpomoči pri g. dr. Korošecu! S ta-kimi govoricami spravijo naprednjaki svojo lastno stranko v precep. Pričakujemo, da bodo brezobzirno in kritično preresetavali, da ne gre pisavo „Slov. Gospodarja“ na zborovanjih Narodne stranke kar tja v en dan obsojati. Ali hočete s tem postopanjem iz-